

הלכות נטילת ידים שחרית סימן ד ה ו

באר הגולה יא

י שבת קט ושם בזה
פרשת
כ הרא"ש שם
והרשב"א בתשובה
ל שם

יעל (כט) [נט] (נח) נקיות ידים, ויועיל לתפלה, אבל לא להעביר רוח רעה שעליה: כג לא תקנו נטילת ידים אלא לקריאת שמע ולתפלה, אבל ברכות דשחרית יכול לברך (נט) קדם נטילה. לאלא אס-פן הוא ישן על משתו (ל) [ל] (ס) ערם, שאז אסור להזכיר את השם עד (סא) שינקה אותם:

ה פונת הברכות, ובו סעיף אחד:

א איכון בברכות (א) פרוש המלות. כשיזכיר השם יכון פרוש (ב) קריאתו באדנות שהוא אדון הכל, ויכון בכתיבתו (א) [א] ביו"ד ה"א (ג) שהיה והיה (ג) [ג] ויהיה; ובהזכירו אלהים יכון שהוא מקיף בעל היכלת ובעל הכחות כלם:

ו דין ברפת אשר יצר ואלהי נשמה ופרושיו, ובו ד' סעיפים:

א אכשיצא מבית הפסא יברך אשר יצר את האדם בתכמה, שבריא את האדם היא בתכמה נפלאה.

שערי תשובה

לשמות ואינו יכול לקום לרחץ בלילה, והנהר הברכה. והא"ר חולק עליו, ע"ש. ויברך שם קמב: הנעור בלילה וצמא לשמות ואינו יכול לקום לרחץ ידיו, ונחזי נדיו בפתל או בכל מידי דמנאי ויברך וישתה, מהר"י זיין; ולפי דעת מהר"י ומת"י לנזאנו שאסור לברך כשר"ר שונה עליו, ולזה לא מהני נקיון פפיו כ"א נטילה במים ג"פ, אסור לברך ולכן אם הוא אנוס ואינו יכול לרחץ יתהרר בלבו, דכמה פוסקים מתירין באנוס לברך ע"י ההרהור. וירא שמים ואנס עצמו ולרחץ ידיו ג"פ ויברך בתקוה, ע"ש. ונפלאתי שלא הזכיר מדברי הט"ו בזה. ועין בסימן סב במג"א בשם חר"י שאף הברכה אין להרהר בו, ובא"ר שם: [כט] נקיות ידים. עכ"ט. ועין ביד אפרים מ"ש לפרש דברי המ"א בזה: [ל] ערם. ובכרפ"י סוף בשם מהר"י ומת"י לנזאנו, שבהור אוסר לברך ברכת השחר קדם נטילה, ע"ש:

לשמות ואינו יכול לקום לרחץ בלילה, והנהר הברכה. והא"ר חולק עליו, ע"ש. ויברך שם קמב: הנעור בלילה וצמא לשמות ואינו יכול לקום לרחץ ידיו, ונחזי נדיו בפתל או בכל מידי דמנאי ויברך וישתה, מהר"י זיין; ולפי דעת מהר"י ומת"י לנזאנו שאסור לברך כשר"ר שונה עליו, ולזה לא מהני נקיון פפיו כ"א נטילה במים ג"פ, אסור לברך ולכן אם הוא אנוס ואינו יכול לרחץ יתהרר בלבו, דכמה פוסקים מתירין באנוס לברך ע"י ההרהור. וירא שמים ואנס עצמו ולרחץ ידיו ג"פ ויברך בתקוה, ע"ש. ונפלאתי שלא הזכיר מדברי הט"ו בזה. ועין בסימן סב במג"א בשם חר"י שאף הברכה אין להרהר בו, ובא"ר שם: [כט] נקיות ידים. עכ"ט. ועין ביד אפרים מ"ש לפרש דברי המ"א בזה: [ל] ערם. ובכרפ"י סוף בשם מהר"י ומת"י לנזאנו, שבהור אוסר לברך ברכת השחר קדם נטילה, ע"ש:

משנה ברוכה

לשם בוראו אשר הפליא חסדו עמו ונתן לו הפרות או הלחם להנות מהם וצנחנה על המצות; ולא יעשה כאדם העושה דבר במנהג ומוציא דברים מפיו בלי הגיון הלב. ועל דבר זה תרה אף ה' בעצמו, ושלח לנו ביד ישעיה ואמר "יצן כי נגש העם הזה, בפיו ובשפתיו כבדוני ולבו רחק ממני". ועין שם עוד מה שהאריך בגדל הענין עבור זה: (ב) קריאתו באדנות. כי השם הנכבד והנורא אסור לקרותו בכתבו, כמו שאמרנו חז"ל: ההוגה את השם באותיותיו אין לו חלק לעולם הבא; אלא צריך לקרותו באלו הנה כתוב שם אדני, וגם (א) בנקודת אדני, דהינו האלף בחטף פתח, אבל לא בפתח לבד או בשב"א לבד, והד' בחולם והנון בקמץ, ונדגיש הי"ד שתהא נקראת יפה; רק בפנונה יכון לשם הנו"ה. וטעם הגנינה הוא מלרע: (ג) שהיה וכו'. ובבאור הגר"א פתח, דלפי עמק הדין אין צריך לכוון אלא פרוש קריאתו, דבכל מקום הולכין אחר הקריאה, אף שיש בהכתיבה סודות גדולות; לבד בקריאת שמע שם צריך לכוון גם-כן שהיה וכו', עין שם. ובמקום שנקטב בא"ד, לכלי עלמא אין צריך לכוון אלא שהוא אדון הכל. אם אחד מספר חסדי ה' שעשה לו, ומתחלה מזכיר השם, ורוצה לגמר דבריו מה שעשה לו ה', אסור להפסיקו בדברים, שמה מתוך כך לא יגמר דבריו, ונמצא שהזכיר שם-שמים בחנם. אבל אם רוצה לקלל שום אדם והתחיל בשם, מצוה להפסיקו שלא יגמר דבריו ולא יחטא [ס"ח והובא בחידושי רע"א]:

שער הציון

(עו) פ"ל בסעיף קטן ט: (עח) מבאור הגר"א, וכן משמע קצת במגן אברהם, עין בפרי"מגדים: (עט) לבוש ונדר הטהים וארצות הטהים ומי-אדם: (פ) מגן אברהם: (פא) פרי"מגדים: (פב) פ"ל בסעיף קטן ט: (א) באור הגר"א ושערי תשובה בשם הג"מ יעב"ץ וארצות הטהים ומי-אדם, דלא כמקור"מ והב"ח: (א) כן לשון הפרי"מגדים, וקאי א'אין חזקתו שנגע'.

ות הקדוש
שק בעיניו

וכתבו במסא
נהלים עא חו
האשכול הנה

גיה ואמר
זה.

שמת לפני ומס
לאחד מקורבני
ו בכל יום דעס
וברכת הפירות

לו חלק לעולם

כלומר יוד ה
ל והרדב"ז (שוח)
זשם באותיות
החיים (שם) בש

ל (סי) א סק
נגד עיניו בייק
זי' קל כתב ש
ה"ל לקמן סי

אשית יח ו
הוא מנוקד בפתח
במילה מורה
אינו נסמך לאח
דבר אחר, ועל
העליונה הגולה
ר, שלא

ז וכו'.

שורית אגרות
י"ש אלישיב
ויחסים למעלות
וקים בשם יאדו
שלא יטעו
חז"ל שכתוב ה
כמו שכתוב ה
הזה והזה, בנ
לימוד, בנ
כפי